

Iščemo karantenske in druge gozdu nevarne organizme

Azijski kozliček (*Anoplophora glabripennis*)

Dr. Andreja Kavčič, Oddelek za varstvo gozdov,
Gozdarski inštitut Slovenije (andreja.kavcic@gozdis.si)



Azijski kozliček

LATINSKO IME

Anoplophora glabripennis (Motschulsky, 1853)

RAZŠIRJENOST

Azijski kozliček živi v V Aziji, zunaj tega območja pa je bil vnesen v ZDA, Kanado in Evropo. V Evropi so ga našli v Italiji, Avstriji, Nemčiji, Franciji, Belgiji, Švici, na Finskem, Nizozemskem in v Združenem kraljestvu in povsod so ga poskušali izkoreniniti. V Sloveniji azijskega kozlička še nismo našli.

GOSTITELJI

Številne gozdne, okrasne in sadne vrste listavcev, med drugim javorji (*Acer* spp.), divji kostanj (*Aesculus hippocastaneum*), topoli (*Populus* spp.), robinija (*Robinia pseudoaccacia*), vrbe (*Salix* spp.), bresti (*Ulmus* spp.).

OPIS

Odrasli kozlički so 25 do 35 mm dolgi in bleščeče črni. Na vsaki pokrovki imajo približno dvajset majhnih, nepravilno oblikovanih belih ali blede rumenih pik. Antene imajo 1- do 2,5-krat daljše od telesa in so sestavljene iz podolgovatih členov črne barve z belo modro bazo. Ličinka je podolgovata, kremasto bela in brez nog. Zraste do 50 mm v dolžino in 10 mm v širino. Ličinke se razvijajo v lesu gostiteljskih rastlin, kjer naredijo obsežne, 10 do 30 mm široke rove v zgornjem delu debla in v vejah. Odrasli hrošči izletijo skozi okrogle odprtine v skorji. Aktivni so podnevi in se prehranjujejo z listi in skorjo mladih poganjkov. Vnos azijskega kozlička na nova območja je mogoče z mednarodno trgovino z gostiteljskimi rastlinami (sadike) in lesom teh rastlin (lesen pakirni material). Na tak način se prenašajo jajčeca, ličinke in bube. Hrošči se z letenjem lahko razširjajo na bližnja območja.

ZNAČILNA ZNAMENJA (SIMPTOMI IN ZNAKI)

- Hiranje rastline,
- na zgornjem delu debla in/ali na vejah so okrogle odprtine s premerom 10 do 15 mm,
- črvina (iztrebki) in žagovina tik ob izhodnih odprtinah, v rogovilah vej in ob vznožju drevesa,
- na skorji se na mestu, kjer je v drevesu ličinka azijskega kozlička, lahko izceja rastlinski sok,
- v lesu so rovi s premerom 10 do 30 mm, v katerih je lahko ličinka ali buba,
- v krošnji drevesa so obgrizeni listi in poganjki,
- odrasli kozlički se pojavijo od maja do oktobra, aktivni so podnevi,
- v lesu gostiteljev je ličinke mogoče najti vse leto.

VPLIV

Prizadeta rastlina propade. Azijski kozliček povzroča veliko ekonomsko škodo v nasadih sadnega in okrasnega drevja in v urbanih območjih.

MOŽNE ZAMENJAVE

Hroščem in ličinkam azijskega kozlička so zelo podobni hrošči in ličinke kitajskega kozlička (*A. chinensis* (Forster, 1771)), ki je prav tako karantenska vrsta. Podobne simptome in znake povzročajo tudi ličinke več naših domačih vrst kozličkov, na primer hrastovega kozlička (*Cerambyx cerdo* Linnaeus, 1758), bukovega kozlička (*Morimus funereus* Muslant, 1862) in črne kosca (*Lamia textor* (Linnaeus, 1758)), in gosnice vrbarja (*Cossus cossus* (Linnaeus, 1758)).

DODATNE INFORMACIJE

- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (www.uvhvvr.gov.si)
- Portal o varstvu gozdov (www.zdravgozd.si)

ČE OPAZITE OPISANE SIMPTOME ALI NAJDETE ŠKODLJIVCA, OBVESTITE VSAJ ENEGA IZMED NAŠTETIH NASLOVOV:

(kontaktne podatke najdete tudi na spletni strani www.zdravgozd.si)

Pristojnega fitosanitarnega ali gozdarskega inšpektorja, Gozdarski inštitut Slovenije, Zavod za gozdove Slovenije ali Upravo za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin.

Slika 1: Izhodne odprtine hroščev v zgornjem delu debla javora (*Acer* sp.) (foto: Franck Hérard, European Biological Control Laboratory, Montferrier-sur-Lez (FR))

Slika 2: Iztekanje drevesnega soka na mestu, kjer je samica odložila jajčeca (foto: M. Maspero, Fondazione Minoprio, Como (IT)).

Slika 3: Črvina in žagovina v rogovilah vej (foto: Thierry Poiré, Agence canadienne d'inspection des aliments)

Slika 4: Znamenja prehranjevanja odraslih kozličkov v drevesni krošnji (foto: Franck Hérard, European Biological Control Laboratory, Montferrier-sur-Lez (FR))

Slika 5: Ličinka azijskega kozlička (foto: Franck Hérard, European Biological Control Laboratory, Montferrier-sur-Lez (FR))

Slika 6: Samica *Anoplophora glabripennis* odlaga jajčeca (foto: Matteo Maspero, Fondazione Minoprio, Vertemate con Minoprio (IT)).

Publikacija je nastala v okviru ciljnega raziskovalnega projekta »Razvoj novih metod detekcije, diagnostike in prognoz za tujerodne gozdu škodljive organizme (V4-1439)«, ki ga financirata Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije ter Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

